

سر مقاله

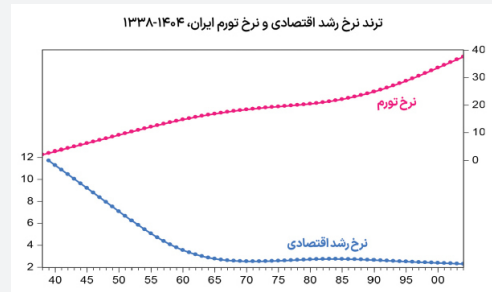
ریشه‌های اقتصادی اعتراضات

دکتر تیمور رحمانی / عضو هیات علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران

● در دی ماه زخمی عمیق بر پیکر مادر ایران وارد شد که سیاسیون هر کدام به سبک خود در حال بهره‌برداری از آن هستند و مردم و به‌ویژه خانواده‌های داغدار چنان در بهت و غم فرو رفته‌اند که بسیار دور از ذهن است، به این زودی‌ها درد جانکاه آنها التیام یابد. به‌عنوان کسی که از منطقه‌ای آمده‌ام که متأسفانه بیش از بقیه ایران در معرض مصیبت بوده است و حتی تعداد زیادی از نزدیکان و همبازی‌های خود قربانی اعمال خشونت شده‌اند، به یاد ندارم این چنین اشفته باشم. نشانه آن این است که اگر تا دوماه قبل می‌توانستم گزارشی مستند ۳۰ صفحه‌ای در طول یک شب تهیه کنم، برای نوشتن یک متن ۲ صفحه‌ای ساده ۲ روز صرف می‌کنم.

در چنین شرایطی طی یک دستور اداری به وزارت علوم ابلاغ شده است که یک بررسی همه‌جانبه بابت علل این درد ماندگار تاریخ ایران تهیه کند و جمعی از دانشگاه‌ها را مامور کرده‌اند که در حوزه‌های مختلف گزارشی تهیه کنند و در حوزه اقتصاد به من به‌عنوان عضو هیات علمی دانشگاه تهران دستور داده شده است که در حوزه اقتصاد با کمک گرفتن از اقتصاددانان کشور گزارشی تهیه کنم. به نظر من، در حوزه اقتصاد تهیه گزارش خیلی ساده است و کافی است یک تحلیل و جمع‌بندی از داده‌هایی که محرمانه هم نیست و در دسترس عموم است، انجام شود تا گزارش تهیه شود. اما واقعاً من نگران متخصصان حوزه جامعه‌شناسی، علوم سیاسی و روان‌شناسی هستم که چگونه با فقدان داده و انبوه محدودیت‌ها گزارش تهیه کنند و چگونه از تورش سیاسی پرهیز کنند و استقلال آکادمیک خود را حفظ کنند. ظاهراً مشابه چنین کاری در ناآرامی‌های ابتدای دهه ۱۳۴۰ توسط دولت وقت از دانشگاه تهران خواسته شد و انجام شد.

اما مستقل از اینکه نتیجه این گزارش چه خواهد بود، اگر از یک اقتصادخوانده پرسش شود که چرا به تدریج در طول سال‌های گذشته اعتراضات گسترده‌تر شده و طیف گسترده‌تری را درگیر کرده است، پاسخ او نمودار زیر خواهد بود. هرگاه در اقتصاد کلان یک تابع رفاه تعریف کنند دو متغیر اصلی آن نرخ تورم و نرخ رشد اقتصادی است، به این ترتیب که هر چه نرخ تورم بالاتر باشد و نرخ رشد اقتصادی پایین‌تر باشد، رفاه اجتماعی کمتر خواهد بود و به تبع آن نارضایتی اجتماعی بیشتر خواهد بود و نارضایتی اجتماعی حتماً به اشکال مختلف و از جمله اعتراضات خود را نمایان می‌کند.

از نظر نویسنده، حتی اگر کشوری کاملاً دموکراتیک مانند آلمان عملکردی مانند نمودار بالا داشت، حتماً قطعاً با اعتراضات مشابهی دست به گریبان می‌شد. در نمودار به وضوح دیده می‌شود که در کل دوره تاریخی ۱۴۰۴-۱۳۳۸ ترند یا روند نرخ تورم صعودی و ترند یا روند نرخ رشد اقتصادی نزولی است. لذا، گویی با گذشت زمان به‌طور متوسط جامعه تورم بالاتر را تحمل کرده و به‌طور متوسط از رشد اقتصادی پایین‌تر بر خود رداورده است. علت استفاده از روند متغیرها به جای مقدار خام آنها هم این است که رفاه و رضایت مردم متأثر از تحول بلندمدت متغیرها است نه نوسانات گذرای آن. در این دوره طولانی، روند نزولی رشد اقتصادی رفاه حقیقی کل جامعه را تحلیل برده و روند صعودی نرخ تورم این کاهش رفاه را عمدتاً متوجه دهک‌های متوسط و پایین کرده است. به نظر من چیزی بیش از این نمودار برای فهم ریشه اقتصادی شکل‌گیری نارضایتی اجتماعی و اعتراضات نیاز نیست و بقیه موضوعات همگی حاشیه است.

برای ورود به سایت روزنامه حیات کرمان

بار کد را اسکن کنید

وزیر نیرو:

ظرفیت برق کشور در آستانه ۱۰۰ هزار مگاوات

وزیر نیرو گفت: ظرفیت منصوبه کشور اکنون به حدود ۱۰۰ هزار مگاوات نزدیک شده است.

به گزارش تسنیم، عباس علی‌آبادی با اشاره به ناترازی برق گفت: عبور بدون مشکل از تابستان به مجموعه‌ای از عوامل از جمله دمای هوا، میزان بارش‌ها و امکان بهره‌برداری از نیروگاه‌های برق آبی وابسته است، پیش‌بینی قطعی درباره این متغیرها ممکن نیست. وی افزود: اگر شرایط جوی مساعد باشد، بارش‌ها در حد مطلوب ادامه یابد و بتوانیم نیروگاه‌های برق آبی را در تابستان وارد مدار کنیم و همچنین اگر مصرف به سطح هدف گذاری شده برسد و طرح هوشمندسازی مصرف به‌طور کامل اجرا شود، می‌توان امیدوار بود که تابستان را بدون مشکل پشت‌سر بگذاریم.

هدف‌گذاری تولید ۷۰ هزار مگاوات در اوج بار

وزیر نیرو بیان کرد: ظرفیت منصوبه کشور اکنون به حدود ۱۰۰ هزار مگاوات نزدیک شده است و در دولت چهاردهم از این رقم عبور خواهیم کرد. با وجود افت تولید ناشی از افزایش دما و فاصله گرفتن نیروگاه‌ها از شرایط استاندارد، هدف‌گذاری ما برای اوج بار تابستان

مدیرکل کمیته امداد امام خمینی استان کرمان:

۲۲ هزار یتیم تحت پوشش کمیته امداد استان کرمان هستند

وی بیان کرد: در سال جاری برای تأمین چهارمیز به‌خیران تحت حمایت بیش از ۱۶۰ میلیارد تومان هزینه کرده‌ایم.

مدیرکل کمیته امداد امام استان کرمان ادامه داد: همچنین، در حوزه تأمین لوازم خانگی بیش از ۴۴ میلیارد تومان و اجاره مسکن افراد تحت حمایت بیش از ۱۷ میلیارد تومان هزینه شده است.

عسکری‌نژاد گفت: از همه افراد جامعه برای سرمایه‌گذاری در صندوق قرض الحسنه امداد ولایت دعوت می‌کنم که به‌ازای سپرده یک ساله هر فرد، یک تا ۲ برابر آن به مددجویان وام پرداخت می‌شود و امسال در این زمینه بیش از ۲۲۰ میلیارد تومان تسهیلات پرداخت شده است.

وی بابیان اینکه امسال ۳۹ میلیارد تومان هم‌بابت بیمه اجتماعی مددجویان پرداخت شده است، ادامه داد: بیش از ۱۹۵ نفر از فرزندان مادران سرپرست خانوار از خدمت سربازی معاف شدند و به تأمین‌نیازهای خانواده‌ها پرداختند.

مدیرکل کمیته امداد امام استان کرمان در بخش دیگری از اظهاراتش بیان کرد: در حوزه عمرانی، یکی از کارهای اساسی ما تأمین مسکن نیازمندان است و توفیق داشتیم برای احداث حدود ۹۹۴ باب منزل مسکونی هزینه کنیم، سال قبل بیش از ۲ هزار مورد ساخت مسکن داشتیم.

عسکری‌نژاد در ادامه اظهاراتش با اشاره به آمار بالای افراد تحت پوشش این نهاد، تأکید کرد که بالغ بر ۳۰۵ هزار نفر مددجویان به ۱۰ درصد از جمعیت استان است و برای استان غنی کرمان آمار تکان‌دهنده‌ای است.

وی همچنین با بیان اینکه یکی دیگر از اهداف توانمندسازی مددجویان، ارتقای شاخص‌های فرهنگی و مذهبی است، افزود: به بیش از ۶۴ هزار نفر دانشجو و دانش‌آموز خدمات می‌دهیم و در حوزه تأمین هزینه‌های دانشجویی و دانش‌آموزی، حدود ۴۴ میلیارد تومان هزینه کرده‌ایم. مدیرکل کمیته امداد امام استان کرمان اظهار کرد: این‌ها گوشه‌هایی از خدمات کمیته امداد است که موجب شده افراد تحت حمایت به خودباوری و افزایش اعتماد به نفس برسند و امیدواریم بتوانیم به‌گونه‌ای عمل کنیم که شاهد قطع زنجیره فقر بین‌نسلی باشیم.

عسکری‌نژاد سپس بیان کرد: چشم‌انداز این است که بتوانیم در آینده نزدیک، خدمات بیش‌تری از کمیته امداد را به‌صورت الکترونیک ارائه کنیم؛ در سال‌های نه‌چندان دور افراد مجبور به مراجعه حضوری بودند ولی اکنون از خانه می‌توانند بسیاری از درخواست‌ها را به‌صورت الکترونیک ارائه دهند. وی با اشاره به امکان پرداخت الکترونیک صدقات و خدمات خیر اظهار کرد: نرم‌افزار «صدقه‌من» را به‌راحتی می‌توانند بر روی گوشی تلفن همراه نصب کنند و وقتی قصد پرداخت صدقه داشتند نیاز به پیدا کردن صندوق فیزیکی نیست بلکه با استفاده از این نرم‌افزار می‌توانند آن را انجام دهند. عسکری‌نژاد اضافه کرد: پرداخت زکات فطر به‌وسایر خدمات خیر و احسان نیز از طریق این نرم‌افزار امکان‌پذیر است.

رئیس بنیاد گندم:

پیشنهاد تولید ۳ میلیون تن گندم از زمین‌های سبزی و صیفی

وی افزود: اگر ۷۰۰ تا ۸۰۰ هکتار زمین به محصولات اساسی مانند گندم اختصاص یابد با همین آب و خاک عملکردی ۱ تن می‌رود و حدود ۲ میلیون تن گندم بیشتری تولید می‌شود که از خروج ارز جلوگیری می‌کند. هاشمی اتخاذ چنین رویکردی را نیازمند برقراری الزامات آن دانست و گفت: برای این تغییر، ابتدا باید کشاورز سبزی و صیفی حمایت شود و بتواند به‌راحتی وام با سود صفر درصد دریافت کند، تقدیرش از این اقدام را به‌ویژه برای کشاورزان و دام‌داران تسهیل کرد.

وی تصریح کرد: قوانین باید به‌گونه‌ای باشد که کشاورز در صورت تغییر رویکرد گرفتار مشکلات قبل و حین تولید نباشد و از همه مهم‌تر باید اعتماد کشاورز جلب شود و اطمینان یابد که تولید و درآمد بهتری خواهد داشت.

رئیس بنیاد ملی گندم‌کاران اظهار داشت: برای ایجاد چنین تغییری لازم است که طرح‌ها در حد حرف و شعار نباشد و عزم جدی برای آن ایجاد شود اما اگر فقط مقاله بنویسیم و کار را بپساریم به دست قضا و قدر، نتیجه‌ای نمی‌گیریم.

رئیس بنیاد گندم گفت: اگر تولیدکنندگان سبزی و صیفی حمایت شوند بخش بزرگی از زمینهای در جهیک زیر کشت گندم می‌رود.

به گزارش تسنیم، عطاءالله هاشمی با بیان اینکه با انتقال روند تولید سبزی و صیفی به فضای گلخانه‌ای، بخش بزرگی از اراضی کشاورزی آزاد می‌شود، اظهار داشت: این زمین‌ها که اغلب از اراضی در جهیک کشور هستند و اکنون به کشت محصولات جالیزی اختصاص دارد، می‌تواند به تولید محصولات اساسی مانند غلات و دانه‌های روغنی اختصاص یابد.

وی افزود: علاوه بر استفاده از زمین کمتر، کشت در فضای گلخانه‌ای فواید دیگری نیز دارد که افزایش راندمان یکی از آنهاست.

رئیس بنیاد ملی گندم‌کاران با یادآوری اینکه عملکرد تولید محصول در گلخانه‌ها چندین برابر کشت در فضای باز است، اضافه کرد: در برخی از محصولات تولید در گلخانه تا سه برابر افزایش می‌یابد و بهره‌وری آب نیز در حد بالایی بیشتر می‌شود.

وی گفت: در فضای گلخانه‌ای کنترل آفات و بیماری‌ها ساده‌تر و مؤثرتر است و امکان رسیدگی به کشت به‌مراتب مهیاتر خواهد بود.

هاشمی با اشاره به اینکه بسیاری از محصولات سبزی و صیفی به خارج از کشور صادر می‌شود، ابراز کرد: دستیابی به بازار مقصد و پایداری تجارت وابسته به تولید مستمر است چرا که بازار بین‌المللی منتظر نمی‌ماند و خریداران با کسانی قرارداد می‌بندند که تولید مستمر و پایدار داشته باشند و اطمینان کنند که محصول در همه ماه‌های سال به‌دستشان می‌رسد.

وی اضافه کرد: به این ترتیب پایداری صادرات نیز به تولید پایدار وابسته است و در این زمینه تولید گلخانه‌ای نقش اساسی دارد.

رئیس بنیاد ملی گندم‌کاران گفت: به همین دلایل است که اغلب کارشناسان موافق هستند که تولیدات سبزی و صیفی به فضای گلخانه‌ای منتقل شود و در این صورت، چنانچه زمین‌های آزاد شده به اقلام اساسی اختصاص یابد به‌مراتب بازدهی بیشتر می‌شود.